

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål

Det Centrale DNA-profilregister blev oprettet i 2000 og har vist sig at være et meget effektivt redskab for politiet i forbindelse med efterforskning og opklaring af kriminalitet. Registeret har således gjort det muligt for politiet hurtigt at identificere gerningsmænd til en række alvorlige forbrydelser. Samtidig har registeret gjort det lettere for politiet hurtigt at udelukke uskyldige fra mistanke og dermed undgå at udsætte disse for sædvanlige efterforskningsskridt som f.eks. afhøring om deres færden.

DNA-profilregisteret har samme formål og funktion som Rigspolitichefens Centrale Fingeraftryksregister. De to registre er begge centrale redskaber for politiet til at identificere formodede gerningsmænd på grundlag af efterladte spor – henholdsvis fingeraftryk og biologisk materiale – på gerningssteder, effekter, ofre mv. Endvidere registreres alene såkaldte talprofiler i DNA-profilregisteret. Disse talprofiler kan ligesom fingeraftryk ikke bruges til at udlede oplysninger om en persons genetiske karakteristika, arveanlæg, udseende, sygdomsdispositioner eller lignende.

Efter de gældende regler er betingelserne for tilvejebringelse og registrering af DNA-profiler i registeret imidlertid meget strengere end de betingelser, som gælder for optagelse og registrering af fingeraftryk. Politiet kan således kun registrere DNA-profiler af personer, der har været sigtet for visse særligt alvorlige forbrydelser som f.eks. drab, voldtægt, grov vold og røveri. Samtidig medfører det såkaldte indikationskrav i retsplejelovens regler om legemsundersøgelse, at der kun kan udtages materiale til en DNA-profil, hvis det må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen i den konkrete straffesag. Dette indikationskrav indebærer, at der typisk ikke kan tilvejebringes en DNA-profil, hvis en sigtet person enten tilstår eller ikke har efterladt sig et biologisk spor i en straffesag, der ellers ville kunne have ført til registrering. Hertil kommer, at sletningsreglerne for DNA-profilregisteret medfører, at registrerede DNA-profiler skal slettes langt tidligere end registrerede fingeraftryk.

Udviklingen på det kriminaltekniske område har gjort det muligt at sikre DNA-profiler som ”genetiske fingeraftryk” ved langt flere former for kriminalitet, end det er muligt at registrere sigtede personer for efter de gældende regler om DNA-profilregisteret. Efter Justitsministeriets opfattelse er de gældende rammer for DNA-profilregisterets indhold og anvendelse unødigt snævre i lyset af de ovenfor nævnte ligheder med

Fingeraftryksregisteret og de åbenbare efterforskningsmæssige fordele, der er forbundet med registeret.

Formålet med lovforslaget er på den anførte baggrund at udvide mulighederne for at anvende DNA-profilregisteret som led i efterforskningen af kriminalitet, således at der bliver parallelitet mellem DNA-profilregisteret og Fingeraftryksregisteret både hvad angår betingelserne for tilvejebringelse og registrering af DNA-profiler og reglerne om sletning fra registeret. Herved sikres en relevant udnyttelse af de muligheder, som nye kriminaltekniske værktøjer giver for at opklare forbrydelser hurtigt og effektivt.

Med henblik på en vurdering af lovforslaget i lyset af de generelle og principielle problemstillinger, som Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg behandler, har et udkast til lovforslaget været forelagt for udvalget. Strafferetsplejeudvalgets udtalelse af 16. august 2004 er optaget som *bilag 1* til lovforslaget.

Der er efterfølgende foretaget enkelte redaktionelle ændringer i lovforslaget, ligesom der er tilføjet et forslag om at kunne registrere personer, der sigtes for besiddelse af børnepornografisk materiale, jf. nedenfor i afsnit 4.1.2.

1.2. Hovedtræk af lovforslaget

Det foreslås, at politiet skal kunne udtage biologisk materiale af en person til brug for en DNA-analyse og registrere DNA-profilen, hvis personen er eller har været sigtet for en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller for en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografisk materiale. Dermed gøres betingelserne for at tilvejebringe og registrere henholdsvis DNA-profiler og fingeraftryk i al væsentlighed identiske. Efter forslaget ændres således dels DNA-profilregisterlovens § 2, stk. 2, nr. 1, om betingelserne for registrering i persondelen (lovforslaget § 1, nr. 3), dels retsplejelovens § 792 b, stk. 1, om optagelse af fingeraftryk og personfotografier med henblik på registrering (lovforslagets § 2, nr. 2). For en nærmere gennemgang henvises til afsnit 4.1.

Der foreslås samtidig en tilføjelse i retsplejelovens § 792 c, stk. 1, så kompetencen til at træffe beslutning om udtagelse af spytpøver af sigtede henlægges til politiet, ligesom det allerede er tilfældet ved blodprøver (lovforslagets § 2, nr. 3). Samtidig foreslås det, at retsplejelovens § 792 e, stk. 3, ændres, så politiet får adgang til at foretage spytpøver uden en læges medvirken (lovforslagets § 2, nr. 4). Forslagene skal ses i sammenhæng med, at den teknologiske udvikling i forbindelse med DNA-analyser har gjort det muligt